

ТВОЇ, БАТЬКІВЩИНО, ПАТРІОТИ!

«МОЯ РОТА — ЦЕ МОЯ СІМ'Я І МІЙ ДІМ» 5

Уявіть собі таку кар'єру: старшому солдату, заступнику командира взводу цілком серйозно пропонують на законних підставах враз стати капітаном на посаді командира роти…

ЯК ЦЕ БУЛО

«ПРИМУШЕННЯ ДО СОЮЗУ», АБО ЯК КРИМ СТАВ «ІСКОННО РУССКІМ» 6

Де ж початок історії «ісконно русского» Криму? І чи дійсно вона «тисячолітня»? Насправді Крим став «російським» лише 1783 року, коли Російська імперія анексувала Кримське ханство, тобто силою підпорядкувала його землі собі

НАРОДНА АРМІЯ

ЄДИНА КРАЇНА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

СУБОТА, 4 КВІТНЯ 2015 РОКУ №37 (5372)

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬК

УСПІХ ЗА ТИМИ, В КОГО БІЛЬША ОРГАНІЗОВАНІСТЬ ТА ВИСОКИЙ БОЙОВИЙ ДУХ

На одному із загальновійськових полігонів Дніпропетровщини під керівництвом начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України генерал-полковника Віктора Муженка відбулася дводенна науково-практична конференція. Її учасники проаналізували досвід виконання бойових завдань військовими частинами в антитерористичній операції, окреслили проблемні питання та визначили шляхи їхнього вирішення.

У заході взяли участь керівники структурних підрозділів, управлінь Генерального штабу, командувачі високомобільних десантних військ, Сухопутних військ та їхні заступники, оперативних командувань, начальники військових вишів, навчальних центрів, командири бригад визначених батальйонів та рот.

Під час відкриття конференції генерал-полковник Віктор Муженко наголосив на актуальності й важливості її проведення.

— Захід має зробити вагомий внесок у досягнення основної мети — вироблення пропозицій щодо змін у тактиці ведення бойових дій, організаційно-штатних структурах військових частин, удосконалення озброєння, військової техніки та всебічного забезпечення, — зазначив начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України. — Саме тому доповідачі висвітлюватимуть своє бачення виконання бойових завдань підрозділами на досвіді, набутому в АТО, акцентуючи увагу і на проблемах та шляхах їхнього розв'язання. СТОР. 4

ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВСІ НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ АРМІЯ ОТРИМУВАТИМЕ В РАЗИ ШВИДШЕ

Міністерством оборони України та Міністерством економічного розвитку та торгівлі напрацьовано проект Розпорядження Кабінету Міністрів України про проведення експерименту із застосуванням електронних засобів під час здійснення переговорної процедури закупівлі військовим відомством. За словами керівника Департаменту державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів Міністерства оборони України Неллі Стельмах, нині проект розпорядження знаходиться на остаточному узгодженні з міністерствами фінансів та юстиції. Очікується, що після його підписання Прем'єр-міністром України з середини квітня документ набуде чинності, що дозволить Міністерству оборони в подальшому упродовж 2015 року здійснювати всі державні закупівлі через процедуру електронних торгів.

Як повідомила посадовець, раніше будь-яка тендерна процедура за участю Міністерства оборони відбувалася виключно у «паперовому» вигляді, розтягувалася у часі, подекуди ставила учасників торгів у нерівні умови, за певних обставин не сприяла захисту державних інтересів та давала можливість застосовувати корупційні схеми. Лише нещодавно, з початком роботи системи електронних державних закупівель ProZorro, з ініціативи членів волонтерського десанту в Міністерстві оборони військове відомство долучилося до участі в електронних торгах. СТОР. 3

АКЦЕНТИ ПРЕЗИДЕНТА

ЗМІЦНЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ ТА ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ — ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ВЛАДИ

«Влада повинна робити усе від неї залежне, і навіть більше, для того, щоб кожен громадянин відчував, що українська держава — це його держава, яка дбає про захист його законних інтересів, конституційних прав і свобод», — сказав Президент України Петро Порошенко під час зустрічі з активом Тернопільської області, повідомляє прес-служба глави держави.

Петро Порошенко констатував, що зараз країна переживає складний період. Тож влада й українці мобілізують усі ресурси для протистояння ворожій агресії та її наслідкам для економіки країни, соціальної сфери та рівня життя людей.

Також було наголошено на важливості боротьби з корупцією. «Ми як країна не маємо майбутнього, якщо не приборкаємо корупцію. Це песимістичний сценарій. А я вірю в сценарій оптимістичний. І не просто вірю, а працюю над ним», — зауважив Президент та повідомив, що Служба безпеки України затримала корупціонера під час отримання хабара у 30 тисяч гривень за допомогу одному з призовників уникнути призову.

«І для тих, хто намагається корупцію влаштувати у військкоматах, і для тих, хто намагається корупцію влаштувати у правоохоронних органах і в прокуратурі, і для тих, хто збирається влаштувати корупцію в органах місцевого самоврядування, на державних підприємствах, скрізь — випалена земля буде під тими, хто займається корупцією», — також наголосив Президент та зазначив, що як глава держави не допустить продовження роботи старих корупційних схем, а боротьба з корупцією в Україні й надалі посилюватиметься.

Петро Порошенко також наголосив на важливості залучення демобілізованих до керівництва обласних та районних державних адміністраціях. Він назвав вдалою ініціативу створення ради учасників АТО при обласній та районних державних адміністраціях. «Вони будуть гарними контролерами і гарною допомогою в керуванні областю. Дуже добрий почин — створення ради учасників АТО при ОДА», — сказав Президент.

«Ми збільшуємо витрати з бюджету на підтримку тих родин, яким не по кишені нові тарифи», — зазначив Петро Порошенко. Нова система має допомогти українцям протриматися, поки буде проведено реформування та збалансування фінансової системи держави

«Та чим нижче за вертикаллю, тим більше згасає енергія реформ, тим менш відчутні зміни, і часто-густо на рівні міста, села, району люди взагалі не відчувають, щоб щось рухалося», — констатував він, наголосивши, що влада на місцях також має пам'ятати про відповідальність за проведення реформ.

Окрему увагу глава держави приділив питанню запобігання дестабілізації ситуації в регіонах. Він зазначив, що для дестабілізації часто використовуються мирні громадяни. «Не змогли взяти нас приступом, зламали зуби об українських воїнів, тому планують підірвати Україну зсередини. І часто-густо, на жаль, трапляється так, що в звичайнісінькій, на перший погляд,

«І ДЛЯ ТИХ, ХТО НАМАГАЄТЬСЯ КОРУПЦІЮ ВЛАШТУВАТИ У ВІЙСЬККОМАТАХ, І ДЛЯ ТИХ, ХТО НАМАГАЄТЬСЯ КОРУПЦІЮ ВЛАШТУВАТИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ І В ПРОКУРАТУРІ, І ДЛЯ ТИХ, ХТО ЗБИРАЄТЬСЯ ВЛАШТУВАТИ КОРУПЦІЮ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, НА ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ, СКРІЗЬ — ВИПАЛЕНА ЗЕМЛЯ БУДЕ ПІД ТИМИ, ХТО ЗАЙМАЄТЬСЯ КОРУПЦІЄЮ»

Серед важливих завдань у роботі місцевих органів влади та органів самоврядування Президент назвав і підтримку соціально незахищених громадян. Вагомою допомогою в цьому стане запровадження нової, спрощеної і дебюрократизованої системи субсидій на оплату житлово-комунальних послуг. «З 12 до 24 мільярдів

і забезпечено відновлення її економічного зростання у 2016 році.

Загалом щодо проведення реформ глава держави повідомив, що зміни у країні відбуваються нерівномірно. Зокрема, в Києві представники влади перебувають під більш прискіпливою увагою преси, громадянського суспільства, політичної опозиції, європейських партнерів.

та справедливій акції протесту з'являються іноземні найманці, які намагаються спрямувати її в інше русло», — зауважив Петро Порошенко.

Так, Президент повідомив, що напередодні в Одесі були затримані члени Комуністичної партії, які здійснили 10 терористичних атак, «підривали офіси євромайданівців, пункти збору допомоги для АТО».

РЕФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКА

ДОРАДЧА ДОПОМОГА ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

У Міністерстві оборони України відбулася робоча зустріч Міністра оборони України генерал-полковника Степана Полторака з делегацією корпорації «RAND» щодо презентації результатів першого етапу комплексного огляду сектору безпеки і оборони та обговорення подальших напрямів співробітництва, повідомляє Управління преси та інформації МО України.

Розпочинаючи зустріч, Міністр оборони України подякував керівництву корпорації за прагнення допомогти відомству у важливих реформах.

— Хочу подякувати фахівцям корпорації «RAND» за допомогу в розбудові сектору безпеки і оборони України в умовах складної воєнно-політичної ситуації в нашій державі. Запевняю, що українська сторона високо цінує цю допомогу, — сказав генерал-полковник Степан Полторак.

Віце-президент корпорації «RAND» Чарлз Райс під час діалогу висловив співчуття родинам українських воїнів, загиблих під час збройних протистоянь на Сході країни, та побажав присутнім миру та успіхів у реформуванні відомства. А також запевнив, що фахівці корпорації зроблять усе від них залежне, аби розробити такі рішення, які б надалі реально допомогли оборонному відомству під час реформ.

Своєю чергою Міністр оборони України наголосив, що напрацювання іноземних колег у сфері розвитку сектору безпеки і оборони України є раціональними та актуальними.

— Їхні ключові положення враховано при опрацюванні документів оборонного планування, і ми зацікавлені в тому, щоб якомога ефективніше використати вашу фахову консультативну допомогу в процесі імплементації цих документів у майбутньому. Ми зацікавлені в продовженні нашої співпраці, — повідомив генерал-полковник Степан Полторак.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

УКРАЇНА РОХРАХОВУЄ НА ПІДТРИМКУ КРАЇН-ПАРТНЕРІВ

У Києві відбулась зустріч першого заступника Міністра оборони України Івана Руснака з делегацією аналітичного центру «Атлантична рада» на чолі з директором Євразійського центру ім. Діну Патрічу, колишнім Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні Джоном Хербстом, повідомляє Управління преси та інформації МО України.

Захід відбувся з метою оцінювання безпекової ситуації в Україні, отримання від США рекомендацій щодо зміцнення спроможностей України у питаннях захисту територіальної цілісності та обговорення питань щодо оборонних потреб для Збройних Сил України.

У ході зустрічі американську сторону було проінформовано стосовно поточної воєнно-політичної ситуації в Україні.

За словами першого заступника глави вітчизняного оборонного відомства, Україна чітко дотримується Мінських домовленостей. Однак ситуація в зоні проведення антитерористичної операції залишається напруженою, адже противник провокативно продовжує обстрілювати позиції сил АТО не лише зі стрілецької зброї, а й з мінометів, танків, артилерії.

— Це свідчить про те, що Російська Федерація і терористи зухвало ігнорують «режим тиші», — зазначив Іван Руснак.

Він висловив сподівання, що в ситуації, яка склалася сьогодні в Україні, США й надалі виявлятимуть солідарність з Україною щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності нашої держави.

— Попри нерівні сили в боротьбі з агресором, Україна готова боронити і захищати свою територіальну цілісність та водночас сподівається, що в цьому її підтримають країни-партнери, зокрема США, — сказав перший заступник Міністра оборони України.

Іван Руснак також зазначив, що в сучасних умовах Збройні Сили України мають нагальну потребу насамперед в удосконаленні системи управління і зв'язку, розвідки, сил спеціальних операцій, логістики та військової медицини, професійній підготовці наших військ, а також отриманні засобів, які дозволять ефективно протидіяти не лише мінометним обстрілам, а й обстрілам з сучасних систем залпового вогню, що застосовуються терористами.

Під час переговорів американською стороною було порушено питання щодо можливостей модернізації військової техніки на підприємствах українського оборонно-промислового комплексу.

Перший заступник Міністра оборони України повідомив, що на сьогодні підприємства вітчизняного ОПК спроможні проводити ремонт та модернізацію техніки вітчизняного виробництва по всій номенклатурі. Однак проблема полягає в тому, що запчастини до зазначеної техніки раніше постачалися з Російської Федерації. Зважаючи на це, українська сторона веде активну роботу щодо налагодження зв'язків з деякими країнами пострадянського простору, а також із США щодо можливості надання Україні необхідних запчастин. Водночас Збройні Сили України мають нагальну потребу в сучасній військовій техніці, зокрема в засобах розвідки, радіоелектронної боротьби та зв'язку.

На завершення зустрічі сторони домовились докласти максимум зусиль задля подальшого розвитку чинного формату українсько-американського співробітництва в оборонній сфері, зокрема шляхом постійних контактів на рівні керівництва урядів та оборонних відомств.

ОГОЛОШЕННЯ

Державний науково-дослідний інститут авіації оголошує конкурс на заміщення вакантних посад працівників Збройних Сил України:

1. Головного наукового співробітника науково-дослідного управління (експлуатації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2735–3101 гривень.

2. Головного наукового співробітника науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2735–3101 гривень.

Умови конкурсу:

в конкурсі можуть брати участь особи, які мають повну вищу освіту за фахом. Науковий ступінь — доктор технічних наук, вчене звання — професор. Термін перебування на попередній посаді — не менше одного року, стаж наукової або науково-педагогічної діяльності не менше п'яти років.

3. Провідного наукового співробітника науково-дослідного відділу (капітально-відновного ремонту військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2556–2914 гривень.

4. Провідного наукового співробітника науково-дослідного відділу (експлуатації літальних апаратів) науково-дослідного управління (експлуатації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2556–2914 гривень.

5. Провідного наукового співробітника науково-дослідного відділу (розробки та модернізації авіаційного озброєння) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2556–2914 гривень.

Умови конкурсу:

в конкурсі можуть брати участь особи, які мають повну вищу освіту за фахом. Науковий ступінь — кандидата технічних наук, вчене звання — старший науковий співробітник (доцент). Термін перебування на попередній посаді — не менше одного року, стаж наукової або науково-педагогічної діяльності — не менше п'яти років.

6. Старшого наукового співробітника науково-дослідного відділу (наукового супроводження розробок та модернізації військової авіаційної техніки) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2377–2735 гривень.

7. Старшого наукового співробітника науково-дослідного відділу (розробки та модернізації літальних апаратів і силових установок) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2377–2735 гривень.

8. Старшого наукового співробітника науково-дослідного відділу (розробки та модернізації літальних апаратів і силових установок) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2377–2735 гривень.

9. Старшого наукового співробітника науково-дослідного відділу (розробки та модернізації авіаційного озброєння) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2377–2735 гривень.

Умови конкурсу:

в конкурсі можуть брати участь особи, які мають повну вищу освіту за фахом. Термін перебування на попередній посаді — не менше одного року, стаж наукової або науково-педагогічної діяльності — не менше десяти років.

10. Наукового співробітника науково-дослідного відділу (розробки та модернізації бортового обладнання і систем повітряної розвідки) науково-дослідного управління (розвитку та модернізації військової авіаційної техніки), посадовий оклад 2198–2556 гривень.

Умови конкурсу:

в конкурсі можуть брати участь особи, які мають повну вищу освіту за фахом. Термін перебування на попередній посаді — не менше двох років, стаж наукової або науково-педагогічної діяльності — не менше двох років.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи (матеріали):

заява (в заяві вказувати свій контактний телефон);

автобіографія;

копії документів про освіту (дипломи та додатки до дипломів), науковий ступінь, вчене звання за наявністю;

список наукових праць, винаходів, публікацій;

інші документи, які свідчать про професійні якості претендента;

копія трудової книжки;

документ про стан здоров'я;

довідка про проходження військової служби (за наявності).

Кандидати на заміщення вакантних посад, які працюють за місцем проведення конкурсу, разом з заявою про участь у конкурсі подають тільки список наукових праць.

Дата проведення конкурсу — 4 червня 2015 року.

Термін подання документів — з 4 квітня 2015 року до 4 травня 2015 року

Документи надсилаються на адресу:

01135, м. Київ — 135, вул. Андрющенка, 6В, Державний науково-дослідний інститут авіації. Секретарю конкурсної комісії з поміткою «на конкурс».

***

Військова частина А4583 в м. Чернігові оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців:

1. Провідний спеціаліст розрахунково-касового відділення — 1 посада;
2. Спеціаліст 1 категорії розрахунково-касового відділення — 2 посади;
3. Провідний спеціаліст фінансово-економічної служби — 1 посада;
4. Спеціаліст 1 категорії фінансово-економічної служби — 1 посада.

Вимоги до кандидатів:

Вища освіта за рівнем магістра, спеціаліста.

Стаж роботи за фахом на державній службі на посадах головного або провідного спеціаліста, спеціаліста 1 категорії або спеціаліста 2 категорії не менше 2-х років або на посадах відповідної спеціалізації не менше 5-ти років.

Термін подання документів — 30 календарних днів від дня опублікування оголошення за адресою: м. Чернігів, вул. Шевченка, 57, військова частина А4583.

Довідки за телефоном: (0462) 62–92-36.

Працівник ЗСУ Іванов Д.М. (внутрішній 32–115).

На 45-му році життя під час виконання чергового бойового завдання з підвезення матеріально-технічних засобів підрозділам Збройних Сил України та евакуації вбитих і поранених бійців в районі виконання завдання антитерористичної операції (н.п. Дебальцеве Донецької області) героїчно загинув полковник

ЛЕПЕХА Андрій Анатолійович,

начальник відділу експлуатації складів та ремонту технічних засобів управління забезпечення технічними засобами Центрального управління забезпечення пально-мастильними матеріалами Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України.

Глибоко сумуємо з приводу смерті Андрія Анатолійовича та висловлюємо співчуття його рідним і близьким.

Світла пам'ять про Андрія Анатолійовича Лепеху назавжди збережеться в наших серцях.

Колектив Тилу Збройних Сил України, Озброєння Збройних Сил України, Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, товариші по службі.

РОЗСЛІДУВАННЯ КАТАСТРОФИ ЛІТАКА РЕЙСУ МН17

РОБОТІ МІЖНАРОДНИХ ЕКСПЕРТІВ — МАКСИМАЛЬНЕ СПРИЯННЯ

Українська сторона максимально сприятиме роботі міжнародних експертів з питань розслідування катастрофи літака «Малайзійських авіаліній» рейсу МН17.

На цьому наголосив заступник Міністра оборони України — керівник апарату Петро Мехед під час зустрічі зі спеціальним посланником з міжнародних питань Ради транспортної безпеки Королівства Нідерланди паном Андріаном Якобовіцем де Сегед, повідомляє Управління преси та інформації МО України.

Зокрема обговорювалися питання щодо організації взаємодії Міністерства оборони України з представниками Ради транспортної безпеки Королівства Нідерланди з метою продовження проведення розслідування авіакатастрофи літака Boeing-777 «Малайзійських авіаліній» рейсу МН17, що сталася 17 липня минулого року.

Петро Мехед повідомив, що на сьогодні район падіння літака Boeing-777 рейсу МН17 повністю знаходиться під контролем незаконних збройних формувань бойовиків. Через невиконання останніми умов режиму припинення вогню доступ до місця катастрофи залишається проблематичним і небезпечним.

Водночас заступник Міністра оборони України — керівник апарату підтвердив готовність української сторони до подальшої повної підтримки зусиль з розслідування катастрофи літака та запевнив, що Міністерство оборони України максимально сприяє в забезпеченні роботи міжнародних експертів з метою створення об'єктивної та неупередженої картини трагедії, виявлення та покарання винних.

ТИЛОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВСІ НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ АРМІЯ ОТРИМУВАТИМЕ В РАЗИ ШВИДШЕ

Спочатку проект електронних закупівель для армії здійснювався Департаментом державних закупівель виключно в тестовому режимі. Головною метою тестування електронної системи торгів було вивчення її спроможності вивести державні закупівлі на якісно новий, прозорий і, що не менш важливо в умовах проведення антитерористичної операції, — швидкісний рівень. Застосування процедури електронних торгів упродовж березня засвідчило необхідність її впровадження як основної при проведенні державних закупівель: армія значно швидше отримуватиме необхідне, держава матиме можливість економити значні кошти, виробники отримають прозорі умови бізнесу, конкуруючи між собою за право постачати свою продукцію до війська.

Для прикладу, наприкінці березня завдяки проведенню електронних торгів при закупівлі 20 000 розвантажувальних систем зафіксовано економію державних коштів у розмірі 3 020 050 грн, що становило здешевлення на 13,8% від початкової ціни. 30 000 літніх польових костюмів обійшлися Збройним Силам на 10,6% дешевше, або на 3 014 500 грн тощо. Загалом же проведені у тестовому режимі електронні торги завдяки прозорості процедури та активній участі виробників надавали змогу державі економити до 28% від оголошеної очікуваної вартості.

Початок на 1-й стор.

Варто зазначити, що посильну допомогу у впровадженні Міністерством оборони України тендерних процедур електронних торгів фахівцям Департаменту державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів МО України надають колеги з британського військового відомства, де вже понад 15 років для забезпечення Королівських збройних сил активно працює система електронних торгів.

НАПРИКІНЦІ БЕРЕЗНЯ ЗАВДЯКИ ПРОВЕДЕННЮ ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГІВ ПРИ ЗАКУПІВЛІ 20 000 РОЗВАНТАЖУВАЛЬНИХ СИСТЕМ ЗАФІКСОВАНО ЕКОНОМІЮ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ У РОЗМІРІ 3 020 050 ГРН, ЩО СТАНОВИЛО ЗДЕШЕВЛЕННЯ НА 13,8% ВІД ПОЧАТКОВОЇ ЦІНИ. 30 000 ЛІТНІХ ПОЛЬОВИХ КОСТЮМІВ ОБІЙШЛИСЯ ЗБРОЙНИМ СИЛАМ НА 10,6% ДЕШЕВШЕ АБО НА 3 014 500 ГРН

Отже, очікується, що з середини квітня поточного року всі державні закупівлі українське військове відомство впродовж поточного року проводитиме виключно у електронному вигляді, поки що як експеримент за розпорядженням Кабінету Міністрів. За результатами його проведення до 1 січня 2016 року уряду України буде подано звіт, який міститиме дані щодо загального обсягу проведених процедур закупівель у кількісному та якісному виявленні, середню кількість учасників, що взяли участь у відборі, різницю між очікуваною вартістю закупівель та сумою укладених договорів із зазначенням інформації про зміни, що були внесені до переговорів про закупівлю.

Нині директор Департаменту державних закупівель та постачання матеріальних ресурсів МО України Неллі Стельмах переконана, що запуск повної процедури електронних закупівель з подальшим поєднанням її з системою електронного документообігу в рази пришвидшить всю процедуру — від заявки на закупівлю до поставки продукції на склади і потрапляння її до рук солдата, як це відбувається в арміях провідних країн світу.

Іван СТУПАК,
«Народна армія»

НА ЧАСІ

ОСНОВОЮ РЕЗЕРВУ СТАНУТЬ ДЕМОБІЛІЗОВАНІ УЧАСНИКИ АТО

Про те, що на Схід України новонабраних строковиків не відправлятимуть, як відбувається демобілізація із зони збройного протистояння та кого ж таки цієї весни «забриють» у солдати, розповіли представники Генерального штабу Збройних Сил України під час брифінгу в Центральному будинку офіцерів ЗС України.

Фото Віталія СТЕЧИШИНА

Зокрема, начальник відділу комплектування та призову — заступник начальника Управління комплектування та призову Головного управління персоналу Генерального штабу ЗС України полковник Валерій Дендебера повідомив, що після півторарічної перерви у 2015 році було відновлено призов на строкову військову службу.

Протягом квітня-травня буде призвано 21126 громадян України. З них у Збройних Силах служитимуть 12296 призовників, у Національній гвардії — 7630, у Державній спеціальній службі транспорту — 1200 осіб. Призову на строкову військову службу підлягають здорові чоловіки віком від 20 до 27 років, які не мають права на звільнення або відстрочки.

— У зону АТО військовослужбовців строкової служби не відправлятимуть! — наголосив представник Генерального штабу ЗС України.

Своєю чергою начальник відділу впровадження служби в резерві Мобілізаційного управління Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України полковник Михайло Щербина розповів про хід четвертої черги часткової мобілізації, яка проводиться в Україні з 20 січня по 19 квітня. За його словами, абсолютна більшість із тих, хто отримав повістку, свідомо прибули до військкоматів.

Офіцер зазначив, що до виконання завдань мобілізації була залучена вся система військових комісаріатів, що дало змогу рівномірно розподілити мобілізаційні завдання між військкоматами, зокрема військкомати Донецької та Луганської областей, окрім окупованих територій.

— Особливістю нових черг часткової мобілізації є те, що особовий склад запасу спрямовується безпосередньо до курсів підготовки офіцерів, навчальних центрів для підготовки кваліфікованих спеціалістів, загальновійськових полігонів, — повідомив полковник Михайло Щербина.

Цим забезпечено принцип обов'язкової військової підготовки мобілізованих за фахом та вимоги щодо екстериторіального принципу комплектування військових частин, установ. У взаємодії з Адміністрацією Президента України до виконання заходів мобілізації на території областей безпосередньо залучено голів обласних державних адміністрацій. Майже кожні два тижні зазначені посадові особи особисто звітують на спеціальних нарадах про стан виконання мобілізаційних завдань, чого, на жаль, не вдалося досягти протягом перших трьох черг часткової мобілізації в 2014 році.

Важливим завданням, яке поставив перед Збройними Силами Президент України, є створення військового оперативного резерву першої черги. Основою резерву стануть демобілізовані учасники АТО.

— Це робиться для збереження військовонавчених ресурсів, які брали безпосередню участь у бойових діях та звільняються з військової служби. А також для запровадження швидкого механізму залучення їх в інтересах Збройних Сил, — повідомив полковник Михайло Щербина.

Виклик резервістів на військову службу під час мобілізації здійснюватиметься командирами військових частин лише у випадку оголошення загальної мобілізації або за окремим рішенням Президента України — Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України в ході часткової мобілізації.

З моменту оповіщення резервіст має прибути до військової частини або підрозділу протягом однієї доби. Резервістам також надається перевага під час укладання контрактів та комплектування ними військових частин, установ Збройних Сил України.

— З 18 березня по 1 травня 2015 року проходить звільнення у запас військовослужбовців, які були призвані на військову службу під час першої черги часткової мобілізації навесні 2014 року. Звільненню підлягають понад 35750 військовослужбовців. На сьогодні вже демобілізовано понад 24440 військовослужбовців, або майже 70 відсотків, — повідомив начальник відділу комплектування старшинами, сержантами військової служби за контрактом Кадрового центру Збройних Сил України полковник Тарас Заболотний.

Близько двох тисяч офіцерів, сержантів та солдатів, які були призвані на військову службу під час мобілізації й уклали контракти про проходження військової служби, продовжать проходити військову службу за контрактом до закінчення особливого періоду.

Розрахунок за грошовим та іншими видами забезпечення проводиться в день виключення військовослужбовців зі списків особового складу військових частин. За невикористані дні щорічної основної відпустки за 2014 та 2015 роки також передбачено виплату грошової компенсації.

Окремим визначеним категоріям приділяють особливу увагу. Так, поранені або хворі звільнятимуться з військової служби після закінчення їхнього лікування. Ті, хто перебуває в полоні, — після звільнення з полону. Зниклі безвісти зараховуються у розпорядження відповідних командирів. Виключення таких військовослужбовців зі списків військових частин здійснюється після їхнього повернення у військову частину або в день набрання законної сили рішення суду про визнання їх безвісти відсутніми чи оголошення померлими.

Руслан СЕМЕНЮК,
«Народна армія»,
Дмитро ГУЦУЛЯК,
підполковник

Народна армія
4 квітня 2015 року

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬК

УСПІХ ЗА ТИМИ, В КОГО БІЛЬША ОРГАНІЗОВАНІСТЬ ТА ВИСОКИЙ БОЙОВИЙ ДУХ

Під час практичних інструкторсько-методичних занять учасники конференції ознайомилися з порядком несення служби механізованим взводом на блокпосту та застосуванням вогневих засобів бригади для відбиття ворожого нападу, веденням штурмових дій посиленим парашутно-десантним взводом за підтримки артилерії, веденням рейдових дій танковим взводом. Крім того, військовослужбовці спостерігали за діями реактивної батареї під час виконання вогневого завдання з підтримки загальновійськових підрозділів.

Спостерігаючи за тактичними епізодами, офіцери ділилися бойовим досвідом та різними тонкощами військового мистецтва, від яких у зоні проведення антитерористичної операції залежав успіх виконання бойових завдань.

За словами начальника штабу — першого заступника командира 93-ї окремої механізованої бригади полковника Павла Г., завдяки даній конференції випала слушна нагода не тільки поспілкуватися з іншими командирами військових частин, а й отримати цінні поради від бойових офіцерів та генералів.

— Вони виконували бойові завдання в різних секторах, бували в різних обстановках та видах бою. Якщо їхній досвід та поради будуть корисні для нашого з'єднання залежно від завдань, місцевості та інших факторів, то вони обов'язково втілюватимуться в життя, — розповів офіцер.

Окрім того, учасникам конференції були представлені сучасні безпілотні літальні апарати, різні технічні пристрої, які є досить ефективними в бойових умовах. Одним із них є зенітна установка ЗУ-23-2 зі встановленим дистанційним керуванням. Цей пристрій був розроблений воїнами-інтернаціоналістами Харківської та Полтавської областей. За його допомогою зенітники можуть із укриття вести влучний вогонь одиночними пострілами на відстань більше двох тисяч метрів. При цьому особовий склад знаходиться в цілковитій безпеці.

За результатами роботи було визначено низку перспективних завдань із урахуванням бойового досвіду, вмілого та ефективного застосування озброєння та техніки, сміливих, нестандартних рішень.

Підбиваючи підсумки конференції, генерал-полковник Віктор Муженко поставив учасникам заходу відповідні завдання, звернув увагу на черговий етап проведення мобілізації. Це, зокрема, якісна бойова підготовка військовослужбовців, а також технічний стан і технічна оснащеність частин та підрозділів війська.

Не оминув своєю увагою начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України і стан військової дисципліни захисників Вітчизни.

— Хтось із іноземних полководців сучасності сказав: якщо дві армії приблизно рівні за потенціалом ведуть бойові дії, то успіх буде в тієї, в якій більша організованість та високий бойовий дух. Саме ці критерії і є ознаками зовнішньої дисциплінованості військовослужбовців, — наголосив генерал-полковник Віктор Муженко.

Руслан ЛІННИК,
Валентин ШЕВЧЕНКО,
«Народна армія».
Фото авторів та
Володимира ВОВКОГОНА

Початок на 1-й стор.

ТВОЇ, БАТЬКІВЩИНО, ПАТРІОТИ!

«МОЯ РОТА — ЦЕ МОЯ СІМ'Я І МІЙ ДІМ»

Уявіть собі таку кар'єру: старшому солдату, заступнику командира взводу цілком серйозно пропонують на законних підставах враз стати капітаном на посаді командира роти… І для військовослужбовця п'ятої конвойно-штурмової роти 95-ї окремої аеромобільної бригади Олександра Баса це не армійська байка, бо саме це нещодавно реально сталося з ним.

Річ у тому, що Олександр у недавньому минулому — капітан міліції, офіцер карного розшуку на Житомирщині. Коли він приїхав з війни додому в десятиденну відпустку, колишні колеги, які зараз служать у Національній гвардії, зробили йому саме таку пропозицію. Товариші чудово знали його ділову хватку, особисту хоробрість, багато чули та читали про те, як Бас воює. Тому були впевнені — посада і звання відповідають цим якостям. Але десантник відповів твердою відмовою.

З початку бойових дій на Сході країни він рвався до рідної «дев'яностоп'ятки», в якій служив строкову, здійснював нічні стрибки з парашутом і звикав пишатися блакитним беретом. Та з військкоматом чомусь «не зросталося» — в аеромобільні підрозділи тридцятирічного чоловіка не направляли, йти в інші до юридичного оформленого факту мобілізації він категорично не погоджувався сам. Олександр наполегливо добивався в комісаріаті направлення в десант, а паралельно допомагав війську.

Разом з такими ж, як сам, активістами Бас сформував загін супроводження волонтерських вантажів до фронту. Загін мав на озброєнні мисливські рушниці, травматичні пістолети і кийки. Із таким смішним арсеналом чоловіки проводили колони в райони безпосередніх бойових дій і незмінно їх звідти повертали. Потім латали пошкоджені осколками та кулями фури, трохи відпочивали — й знову до передової.

У липні минулого року Бас приїхав у 95-ту бригаду в пошуках вакантної посади та за відношенням. Приїхав — і, стоячи під штабом, радісно сміявся. Сміявся в колективі, бо в черзі за жаданими аркушами з печаткою частини стояли його побратими з часів строкової служби, колишні солдати й офіцери бригади.

З першого серпня 2014 року Олександр служить і безперервно воює під командуванням свого «старого», ще зі строкової, командира роти капітана Сергія Кропивницького. Командиром взводу в нього також знайомий із того часу доброволець старший лейтенант Богдан Коваленко. Загалом підрозділ на тридцять відсотків укомплектований «своїми».

Бас пишається, що увійшов до десятки бійців бригади, за голови яких бойовик «Моторола» пропонував по п'ятнадцять тисяч доларів. Але розповідає тільки про «братиків»:

— Ви подивіться разом з ким я стою пліч-о-пліч. Водії Сергій Саух і Дмитро Гайдаєнко мають по 100 бойових виїздів тільки в зону донецького аеропорту. Хлопці під шквальним вогнем проривались до терміналів з вантажами боєприпасів і води навіть у відриві від бойового супроводження. Заступник командира підрозділу по роботі з особовим складом капітан Віктор Вишневецький, в минулому солдат-танкіст, кілька місяців бив бойовиків на одному з відбитих у них же танків — без відриву, так би мовити, від виконання посадових обов'язків. За командирами роти й взводу піду хоч у пекло.

Олександр може покластися буквально на кожного з його роти. Бо, за його словами, хлопці й солдати від Бога, і люди хоробрі та чуйні, і майстри на всі руки. У Пісках просто під час боїв десантники самостійно переобладнували техніку, вдосконалювали бронезахист, ремонтували стрілецьку зброю. Разом три місяці тримали свої позиції в донецькому аеропорті, проривались з кількох оточень, зачищали Ясенувате, ходили в розвідку і проводили колони, примушували ворога тікати.

— Ми наче сім'я, а рота для нас — рідний дім, — наголошує десантник. — Знаєте, як хлопці раділи одужанню пораненого сина командира роти, бійця нашої бригадної розвідки?..

Особливо Олександр пишається тим, що в його роті за всі вісім місяців бойових дій ніхто не загинув. Усі були в боях, майже всі контужені і травмовані, багато хто лікується від поранень у госпіталях. Але ніхто з родичів солдатів не отримав від командира найсумнішої звістки. Тому що хлопці стоять один за одного, як брат за брата, в бою пильнують товаришів, як себе.

Старший солдат Бас і в ці дні при звичній бойовій роботі в зоні АТО у складі підрозділу виконує особливі тактичні завдання командування. Своє життя після закінчення війни ще не надто обмірковує. Та, може статись, виведе його таки зірка військової долі в командири роти й капітани. На мій погляд, він на це заслуговує.

Віктор ШЕВЧЕНКО,
із зони АТО.
Фото автора

ОБЛИЧЧЯ МУЖНОСТІ

ЮРИСТ — ДОБРОВОЛЕЦЬ — МОРПІХ

Майже кожного дня в зоні АТО здійснюються подвиги. Хтось рятує цілі екіпажі, хтось — побратимів, а для когось герой той, хто допоміг місцевому населенню в скрутний час із харчами. Для нас вони — справжні патріоти та захисники. Їм же здається, що нічого надзвичайного вони не роблять.

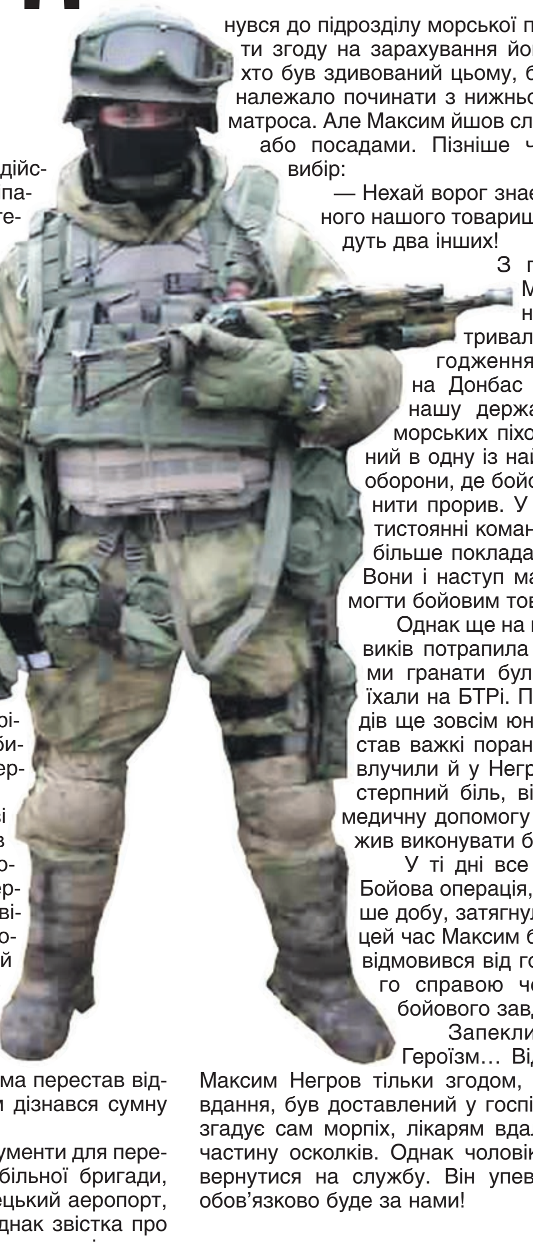
Нещодавно почула історію про херсонця Максима Негрова, який потрапив служити в морську піхоту. Історія цієї людини цікава саме тому, що до війни та Революції гідності Максим не мав жодного відношення до військової справи — був юристом, викладав в університеті, писав наукову роботу тощо.

Та зима часів Майдану змінила його. Остаточно до рішення стати військовим спонукала анексія Криму. Саме тоді Максим вирішив залишити цивільне життя та зробити свій практичний внесок у захист державного суверенітету нашої країни.

Спочатку було навчання на базі одного з добровольчих батальйонів спеціального призначення, перші бойові завдання у зоні проведення АТО, перші враження, перші втрати. Під час відвідин друзів у місті Миколаїв Максим познайомився із Артемом Корнєвим, який тоді проходив службу в морській піхоті. Хлопці потоваришували. Згодом війна розкидала друзів по різних «гарячих» точках, проте вони намагалися підтримувати зв'язок. Якось в Артема перестав відповідати телефон… Того дня Максим дізнався сумну новину про загибель друга.

Максим тоді збирав необхідні документи для переведення до легендарної 79-ї аеромобільної бригади, що в той час вела запеклі бої за донецький аеропорт, бо хотів бути там, де найгарячіше. Однак звістка про загибель товариша змусила змінити плани — він звернувся до підрозділу морської піхоти з проханням дати згоду на зарахування його на службу. Багато хто був здивований цьому, бо у 37 років чоловіку належало починати з нижньої військової ланки — матроса. Але Максим йшов служити не за званнями або посадами. Пізніше чоловік пояснив свій вибір:

— Нехай ворог знає, що після втрати одного нашого товариша на його місце прийдуть два інших!

З перших днів служби Максим просився на передову. Після нетривалої підготовки та злагодження його відправили на Донбас боронити від ворога нашу державу. Якось підрозділ морських піхотинців був направлений в одну із найгарячіших точок лінії оборони, де бойовики вирішили здійснити прорив. У тому запеклому протистоянні командування сектору найбільше покладало надію на морпіхів. Вони і наступ мали стримати, і допомогти бойовим товаришам.

Однак ще на марші колона військовиків потрапила під обстріл, осколками гранати були поранені бійці, що їхали на БТРі. Поруч із Максимом сидів ще зовсім юний хлопчина, який дістав важкі поранення. Кілька осколків влучили й у Негрова. Та, долаючи нестерпний біль, він зміг надати першу медичну допомогу товаришу та продовжив виконувати бойове завдання.

У ті дні все йшло не за планом. Бойова операція, яка мала тривати лише добу, затягнулася на чотири. І весь цей час Максим був у бою. Він свідомо відмовився від госпіталізації. Для нього справою честі було виконання бойового завдання.

Запеклий бій… Мужність… Героїзм… Відданість Батьківщині. Максим Негров тільки згодом, після виконаного завдання, був доставлений у госпіталь на операцію. Як згадує сам морпіх, лікарям вдалося видалити тільки частину осколків. Однак чоловік уже збирається повернутися на службу. Він упевнений, що перемога обов'язково буде за нами!

Ангеліка ДІЛАЙ,
«Народна армія»

СИЛЬНІ ДУХОМ

«САН САНИЧ» — ГРОЗА ДЛЯ ТЕРОРИСТІВ

Старший солдат Олександр Д. з окремого мотопіхотного батальйону вважається одним із найдосвідченіших воїнів-захисників Маріуполя. У цьому підрозділі, який зараз залучається до виконання бойових завдань поблизу населеного пункту Широкине, його називають просто «Сан Санич». Щоб захистити Україну від ворога, він відклав реалізацію цивільних планів до кращих часів та пішов до війська добровольцем.

— Уже два місяці я захищаю Маріуполь. Бої з терористами та обстріли наших позицій відбуваються регулярно. На передовій нелегко. Бойовики постійно стріляють — ми відповідаємо. Треба бути дуже пильним. Тож разом із побратимами під прицілом ворога робимо все можливе, аби не допустити його наближення до портового міста та захистити мирних людей у навколишніх селах, — розповідає головний старшина батальйону «Сан Санич». — Гранатомет — це моє «сонечко». Проте з нього можна стріляти кумулятивними та осколковими гранатами. Бойовики його дуже бояться, — посміхаючись говорить боєць.

Окрім успішного виконання службових обов'язків, «Сан Санич» є генератором позитивного настрою в колективі. У будь-якій ситуації в нього знайдеться потрібне слово для своїх товаришів.

— «Санич» у нас «Доцент». Таку людину треба пошукати. Він справжній господар підрозділу та вправний воїн. Знає, як прийняти правильні рішення за будь-яких обставин. З ним, як кажуть, можна йти в розвідку. А під час боїв він — гроза для терористів. Варто побачити, як у його руках «сонечко» справно гатить по найманцях та російських спецпризначенцях. Для цих «непроханих гостей» наш батальйон — як кістка в горлі на підступах до Маріуполя, — розповідають товариші.

Олег СУШИНСЬКИЙ,
із зони АТО.
Фото автора

ЯК ЦЕ БУЛО

«ПРИМУШЕННЯ ДО СОЮЗУ»,
АБО ЯК КРИМ СТАВ «ІСКОННО РУССКІМ»

Усі ми неодноразово чули російські побрехеньки про «Крим — исконно русскую зємлю». Завдяки російській пропаганді в це увірували не лише росіяни, а й навіть деякі «співвітчизники». Офіціозу цій доктрині додала і минулорічна промова Путіна у Кремлі за результатами кримського «референдуму», в якій президент РФ урочисто говорив про Крим та понад тисячолітню «загальну історію та гордість».

Де ж початок історії «исконно русского» Криму? І чи дійсно вона «тисячолітня»? Насправді Крим став «російським» лише 1783 року, коли Російська імперія анексувала Кримське ханство, тобто силою підпорядкувала його землі собі.

У дореволюційній російській, а згодом радянській та сучасній російській історіографії боротьба Московського князівства, а згодом і Російської держави з Кримським ханством переважно трактується як «справедлива». Останнє називали кублом татарських хижаків, яке було «небезпечним вогнищем агресії на Півдні». Звісно, не можна відкидати факт татарських походів на материк за живим товаром, які Кримське ханство з XVI ст. перетворило на своєрідний промисел. Результатом татарських набігів були випалені та знелюднені міста і села. Втім у цей час і територія Кримського ханства стає об'єктом вторгнення московських військ та нападів запорозьких і донських козаків.

Ще 1559 року цар Іван IV направив «промишляти під Кримом» 8-тисячне військо на чолі з окольничим Данилом Адашевим. До походу долучився також 5-тисячний загін запорозьких козаків Дмитра Вишневецького. Поблизу Азова запорожці розбили загін кримської кінноти, яка готувалася до походу на Казань. Водночас загін Адашева спустився на човнах по Дніпру до кримського узбережжя. На морі він захопив два турецькі кораблі й висадився у Криму. У своєму «промислі» адашевці задовольнилися спустошенням декількох поселень.

Чергову спробу завоювати Крим було здійснено у 1686 році. У поході взяло участь 100-тисячне військо на чолі з новгородським намісником князем В. Голіциним. До нього приєдналися 50 тисяч козаків на чолі з гетьманом І. Самойловичем. Степові пожежі та нестача продовольства, з якими російське військо зіткнулось у південних степах, змусили Голіцина повернутися до Москви.

Російські походи на Крим XVI-XVII ст. були за своєю природою загарбницькими і призводили переважно до розорення та грабування поселень півострова.

Але справжнім лихом для півострова стали російські походи 30-х рр. XVIII ст. 1736 року до Криму вдерлося військо фельдмаршала графа Мініха. Розбивши поблизу Перекопа 100-тисячне військо хана Каплан-Гірея, Мініх розпочав «зачистку» Криму. Карасубазар був спалений, Гезлєв (Євпаторія) зруйнований. Але найбільшого спустошення зазнала ханська столиця — Бахчисарай. Було спалено багато будинків, зокрема й будівлі Єзуїтської місії. Її багата бібліотека була почасти спалена, а частиною затоплена вином, знайденим московитами у погребах, де єзуїти намагалися сховати від знищення найкращі книги та рукописи. Згорів також ханський палац; у полум'ї пожежі загинув архів володарів Криму Гіреїв. Татарські села також винищувалися та спалювалися. Вціліли лише татари, які сховалися в горах; степи знелюдніли.

КЮЧУК-КАЙНАРДЖИЙСЬКИЙ МИР СТАВ ПЕРЕЛОМНИМ МОМЕНТОМ У ПОВНОМУ ЗАВОЮВАННІ КРИМУ. НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, «ДАРОВАНА» ТАТАРАМ, ЯСКРАВО СВІДЧИЛА, ЩО РОСІЯ ПРАГНУЛА СТВЕРДИТИ СВОЄ ВИКЛЮЧНЕ ВЕРХОВЕНСТВО В РЕГІОНІ. ПЕТЕРБУРГ НЕ НАДТО ПРИСКІПЛИВО ДОТРИМУВАВСЯ СТАТЕЙ ТРАКТАТУ. І ЗОВСІМ НЕ ПОСПІШАВ З ВИВЕДЕННЯМ СВОЇХ ВІЙСЬК З ПІВОСТРОВА

Наступного року фельдмаршал граф Лассі також здійснив рейд на Крим. Розбивши війська Менглі-Гірея, Лассі спалив чимало поселень, вцілілих після походу Мініха через те, що вони знаходилися в стороні від його маршруту. Крим зазнав жорстокого спустошення.

ВІД ОКУПАЦІЇ ДО «ПОСТІЙНОГО УТРИМАННЯ»

Останній етап російського завоювання Криму пов'язаний з імператрицею Катериною II, за правління якої імперія розгорнула широкомасштабну кампанію за підкорення півострова.

Вирішальним етапом на шляху завоювання Криму стала російсько-турецька війна 1768–1774 рр. Спочатку Петербург вдався до переговорів з Каплан-Гіреєм II. Проте, попри на щедрі хабарі та запевнення в наданні ханові всілякої допомоги з боку Росії для набуття Кримом «незалежності», вони закінчилися провалом. Хан відмовився від російського втручання.

Тоді Катерина II вирішує розколоти єдність татар, аби в такий спосіб досягти своєї мети — позбавити Оттоманську Порту сюзеренітету над ханством. Сепаратні переговори з представниками татарських родів стимулювалися щедрими дарунками, обіцянками блискучої кар'єри, грошима. Для внесення ще більшого розколу серед татар командувач російської армії князь В. Долгорукий вдався до підкупу їхньої впливової групи, зокрема і членів роду Гіреїв. Але тодішній хан Селім-Гірей залишився вірним Туреччині. Навіть більше — він особисто воював на боці султана проти російської армії на Дунаї. Союзником Росії у Криму став представник ханського роду Шагін-Гірей, за її підтримки він сподівався посісти престол, тож виступив за налагодження співпраці з Петербургом. Проте повернення до Криму Селім-Гірея змусило Шагіна та його проросійську партію тимчасово згорнути діяльність. Але вже в липні 1771 р. до Криму вступила 30-тисячна армія князя Долгорукого, якого підтримували 60 тисяч ногайців, колишніх підданих хана. В. Долгорукий затвердив на престолі Сахіб-Гірея, брата Шагін-Гірея. Останній посів місце калги. Крим окупували російські війська.

На Долгорукого покладалося завдання укласти угоду з ханом. Проте переговори з татарами не дали результату. Тоді росіяни вдалися до збройного «примушення до миру». У вересні 1772 р. армія Долгорукого винищила «татарські юрмища, що чинили безлад», тобто татар, які не схотіли коритися окупаційному режиму. Масові страти, що супроводжувалися спаленням поселень, тривали кілька тижнів. Зрозумівши, що окупанти не зупиняться перед винищенням мирного населення, татарські представники були змушені погодитися на підписання договору про «незалежність» ханства.

У листопаді 1772 р. у Карасубазарі, де зібралися старійшини бейських родів, мурзи та ногайські представники, було підписано союзний трактат. Угода проголошувала «незалежність» татарських народів, які становили одну область, та союз з Росією. «У постійне утримання» росіянам передавалися фортеці Керч і Єнікале, а також бухта Ахтіар, що дозволяло побудувати тут базу для майбутнього Чорноморського флоту.

КРИМ «НЕЗАЛЕЖНИЙ» (1772–1783)

А тим часом російсько-турецька війна тривала. Її перебіг дозволяв Росії розраховувати на подальше зміцнення власних позицій у Криму. А от сподівання Туреччини на допомогу Франції та Австрійської імперії не справдилися. Ситуацію ускладнила також передчасна смерть у січні 1774 р. султана Мустафи III. Турки змушені були погодитися на ведення переговорів із Росією.

10 (21) липня 1774 р. біля болгарського села Кючук-Кайнарджи між двома імперіями було укладено мирний договір. Проголошувалася незалежність Кримського ханства; Росія отримувала значні території сучасної південної України, а також Керч та Єнікале у Криму, але зобов'язувалася вивести з півострова свої війська.

ДЕ Ж ПОЧАТОК ІСТОРІЇ «ІСКОННО РУССКОГО» КРИМУ? І ЧИ ДІЙСНО ВОНА «ТИСЯЧОЛІТНЯ»? НАСПРАВДІ КРИМ СТАВ «РОСІЙСЬКИМ» ЛИШЕ 1783 РОКУ, КОЛИ РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ АНЕКСУВАЛА КРИМСЬКЕ ХАНСТВО, ТОБТО СИЛОЮ ПІДПОРЯДКУВАЛА ЙОГО ЗЕМЛІ СОБІ

Отже, Кючук-Кайнарджийський мир став переломним моментом у повному завоюванні Криму. Незалежність, «дарована» татарам, яскраво свідчила, що Росія прагнула ствердити своє виключне верховенство в регіоні. Петербург не надто прискіпливо дотримувався статей трактату. І зовсім не поспішав з виведенням своїх військ з півострова.

Навесні 1775 р. татари скинули ненависного їм проросійського хана Сахіб-Гірея; ханство посів Девлет-Гірей III (1775–1777), який прагнув покінчити з російським ставлеником Шагін-Гіреєм. Але знову втрутився Петербург. Генерал князь Прозоровський, в обозі якого знаходився Шагін-Гірей, у 1777 р. вступив до Криму і розбив військо Девлет-Гірея. Ханський престол перейшов до Шагіна, влада якого трималася виключно на багнетах російських військ.

Тим часом ситуація у Криму загострювалася. Невдоволення татарських мас і більшої частини знаті відверто проросійською політикою Шагін-Гірея, який фактично перетворився на маріонетку Петербурга, зростало. Бажання хана вступити на військову службу до російської імператриці й отримання ним у жовтні 1781 р. від Катерини II чину капітана гвардії Преображенського полку було розцінене опозицією як зрада ханства та ісламу. На звернення муфтія з проханням шанобливо ставитися до традицій і законів ісламу хан вдався до нечуваного злочину — за його наказом муфтія було страчено.

Це стало приводом до нового повстання, яке очолили брати Шагіна Батир (Богадир) та Арслан-Гірей, кубанські намісники. У вересні 1782 р. до Криму вступив каральний «миротворчий» російський контингент. Протягом двох місяців повстання було придушено, а всі бунтівники знищені.

У лютому 1783 р. Шагін-Гірей зрікся влади на користь Росії і був відправлений до Калуги. 8 (11) квітня Катерина II підписала маніфест про анексію Кримського ханства. З політкоректною і навіть благозвучною назвою «О принятии полуострова Крымскагo, острова Тамана и всей Кубанской стороны под Российскую Державу». До речі, путінський указ про другу анексію Криму має практично ідентичну назву — «О принятии в Российскую Федерацию Республики Крым…»

Отож тривала боротьба, яку вела Росія за оволодіння Кримом, завершилася наприкінці XVIII ст. анексією Кримського ханства. У цій ситуації Кримське ханство постраждало через власне геополітичне становище. Кючук-Кайнарджийський трактат 1774 р. став переломним етапом у кримській кампанії Росії та фатальним для Криму. Ні його колишній сюзерен, ні саме ханство вже фактично не мали можливості адекватно відповідати на агресивні дії Російської імперії. Розколоте насадженими ззовні внутрішньополітичними протиріччями і знекровлене перманентним військовим втручанням Петербурга Кримське ханство наприкінці XVIII ст. стало жертвою імперських прагнень Росії.

Щодо цього варто відзначити й роль Катерини II у завоюванні Криму. Енергійна зовнішньополітична діяльність імператриці, з одного боку, та сприятлива міжнародна ситуація, зокрема політичний і військовий занепад Османської імперії, з другого, дозволили російській імператриці здійснити те, про що могли лише мріяти її попередники на російському престолі.

На жаль, мусимо констатувати, що експансіоністські геополітичні погляди мали не лише попередники відомої імператриці. Схоже, її слава не дає спокою й її ідейним нащадкам…

Богдан КОРОЛЕНКО,
Київ

ГІСТЬ «НАРОДНОЇ АРМІЇ»

«КОЖНОГО РАНКУ ПРОКИДАЮСЯ І ДИВЛЮСЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КІЛЬКІСТЬ ЗАГИБЛИХ ТА ПОРАНЕНИХ. ЯКЩО ЇХ НЕМАЄ, ТО ЦЕЙ ДЕНЬ — НАЙКРАЩИЙ!»

Відому українську талановиту актрису театру та кіно Римму Зюбіну вже більше року знають ще й як завзяту волонтерку, небайдужу людину, яка неодноразово бувала на Сході України та не перестає допомагати українським військовим та жителям Донбасу.

Із Риммою Анатоліївною ми зустрілися в театрі, прохідна якого стала для актриси чимсь на кшталт перевальної бази надавачів допомоги. Зокрема цього дня їй залишили пакет ліків для поранених бійців. Часто передають гроші та інші необхідні речі, які потім Римма особисто відвозить у госпіталь.

— Пані Риммо, що вас пов'язує з військом?

— Мій тато був військовим. Спочатку служив у танковому підрозділі в Угорщині, у військовому на той час містечку Веспрем, де пройшло моє дитинство, де зародилися мої театральні та акторські мрії. Пізніше ми повернулися на Батьківщину до Ужгорода. Тут тато й закінчив службу у званні підполковника. День танкіста у нашій родині святкувався щороку. Він був комуністом, адже на той час усі радянські військові мали бути партійними, на перший погляд — не надто побожною людиною. Але перед смертю він мені розповів, що кожного разу, сідаючи в танк, він поправляв зірочку на шапці, ремінь, один погон, а потім інший… Виходило, що він хрестився… Запам'яталося на все життя…

— Чи є серед ваших родичів, друзів та знайомих люди, яким довелося воювати на Донбасі?

— Так, нещодавно повернувся з війни чоловік моєї подруги Андрій, з яким ми були на Майдані. Він був на 31-му блокпосту. Це батько трьох дітей, наймолодшій на той час було лише 6 місяців. Коли Андрію прийшла повістка із військкомату, то він і не думав ховатися, а пішов захищати Україну.

Також участь в АТО брав брат моєї знайомої Назар. Він потрапив у «Іловайський котел», потім у полон. Згодом лікувався в госпіталі у Дніпропетровську.

Пишаюся нашими захисниками, адже вони розповідають про свої геройські вчинки спокійно, навіть не усвідомлюючи, що вони — герої. У госпіталях до своїх поранень ставляться з гумором… Коли приходжу їх провідати, то всі посміхаються… Вони — справжні чоловіки.

— На вашу думку, якою повинна бути сучасна армія?

— Я не можу відповісти як експерт, але нещодавно була на відкритті школи аеророзвідки. Вважаю, що це необхідна складова армії сьогодення, навіть не майбутнього. Замість того, щоб відправляти на розвідку приміром 30 хлопців і ризикувати їхніми життями, краще відправити безпілотник. На мою думку, не всі повинні служити в армії, як не кожен може працювати у театрі. Наприклад, від комп'ютерного генія буде більше користі від його роботи за комп'ютером на благо Збройних Сил України, а не з рушницею в руках. Наша армія має бути розумною, підготовленою та професійною.

— Ви неодноразово їздили на Схід України в зону АТО. Розкажіть про це.

— З початком антитерористичної операції на Сході України, коли Слов'янськ перебував під контролем терористів, у них в заручниках опинився наш театральний режисер Павло Юров зі своїм другом Денисом Грищуком. Ці хлопці родом зі Сходу, поїхали тоді подивитися, що там відбувається. Як не прикро, потрапили в полон. Багато театральних митців намагалися будь-яким чином їх визволити, але всі спроби були марними. Вдалося звільнити хлопців лише тоді, коли терористи повтікали із міста.

Після цього випадку я зрозуміла, що дуже хочу щось зробити для жителів Донбасу, чимось їм допомогти. Наприклад, у мене є чудовий, радісний дитячий фільм «Трубач», який знімав Анатолій Матешко. Це перший український мюзикл. І я подумала, чому б його не повезти на Схід та не показати місцевим мешканцям?

Через декілька днів сталася, як я називаю, випадкова невипадковість — зустріла кінорежисера Ларису Артюгіну. Від неї дізналася, що разом із волонтерами деякі працівники мистецтва збираються їхати у місто Миколаївку Донецької області, де вчитимуть дітей малювати, акторської майстерності, співу, знімати фільми тощо. От я до них і приєдналася.

Ми довідалися, що в Миколаївці є розбита школа і вирішили її відремонтувати, аби діти 1 вересня змогли піти на навчання. Завдяки Ларисі Артюгіній отримали фінансову допомогу від однієї канадської компанії. За ці кошти ми закупили меблі та будівельні матеріали. Кожен із нас тоді засукав рукави та в міру своїх можливостей брав участь у ремонті. Зокрема я прибирала актовий зал, мила нові вікна, парти, аби учні змогли комфортно навчатися. Спочатку юні донеччани ставилися до нас доволі недовірливо, але після наших візитів я побачила прогрес у поліпшенні наших стосунків.

Наприклад, один хлопець, Руслан, сказав спочатку, щоб до нього ніхто навіть не підходив, що він не підтримує Україну. Тепер Руслан приїхав до Києва і живе в мене вдома, бо в нього прослуховування в театральному інституті. Він став справжнім патріотом України, хоче вступати на акторський факультет, до того ж від російського курсу категорично відмовляється.

У Миколаївці ми поєднали приємне із корисним: протягом двох тижнів ділилися професійним досвідом із дітьми та відремонтували школу. Перед від'їздом у відновленій будівлі ми влаштували виставку, де діти презентували персональні картини та концерт. Крім цього, уявіть собі, учні навіть відзняли 2 фільми.

— Як відреагував на таку поїздку ваш чоловік?

— Спершу я чоловікові нічого про це не казала, бо він би мене не відпустив. В той час він був у відрядженні у Львові, а я собі вигадала історію, що нібито мене запросив на зйомки кінорежисер Володимир Тихий. Але не в Києві. А чоловік у мене запитує, де ж вони відбуватимуться. І я про це думаю... А напередодні по телевізору бачила багато сюжетів про хасидів, що приїхали до Умані… І я вирішила, що зйомки будуть десь під Уманню. А коли я на зйомках, то часу на розмови немає, тому ми спілкуємося за допомогою повідомлень. Таким чином, під приводом зйомок під Уманню я поїхала під Слов'янськ… Коли повернулася до Києва, попросила зустріти мене з поїзда свого друга, а не чоловіка, аби він не побачив, звідки я повернулася. Але як тільки переступила поріг квартири, то відразу про все зізналася.

— Ви влаштовували поїздку для діток зі Сходу на Закарпаття. Розкажіть, будь ласка, про це.

— Мені дуже захотілося повести дітей із Донбасу на Закарпаття. Весь одинадцятий клас тієї школи, де ми робили ремонт. Спочатку поїздка була під питанням, бо батьки вагалися, боялися відпускати своїх дітей. Але, Слава Богу, все вдалося.

Мені допомогли люди, яких я до цього ніколи в очі не бачила. Один чоловік купив квитки на 15 тисяч гривень, і хоча я розраховувала на плацкарт, були придбані купе. Харчування в Ужгороді було в одному із найкращих закладів міста — у «Панорамі», жили дітки у приватному маєтку за Ужгородом, у чудових будиночках із сауною та басейном, власниця яких також розмістила нас безкоштовно.

Ми ходили в російськомовну школу в Ужгороді, їздили на кордон зі Словаччиною, потім в Мукачеве, де діток приймав сам мер Золтан Лендел. Він півтори години розмовляв із ними на рівних, ще раз доводячи, що Україна — єдина. Місцеві жителі приносили тістечка, пироги та інші смаколики…

Учні залишилися задоволеними, подарували мені м'яку іграшку. Більшість із них тепер хочуть жити на Закарпатті.

— Чи знімаєтеся зараз у російських фільмах чи серіалах?

— Більше року тому я відмовилася працювати в російських проектах. Точніше — відразу після анексії Криму. Я написала офіційне повідомлення на своїй сторінці в соцмережі… Друзів у Росії залишилося дуже мало. Мої знайомі та колеги по кіно — адекватні, не торкаються цієї теми та не висловлюються. Але довелося багатьох і «забути».

— А щоб ви побажали читачам «Народної армії»?

— Вірити, що ми переможемо. Я мрію, аби ми доклали зусиль, та в Україні запанував мир. Я хочу, щоб хлопці на передовій знали, що 24 години на добу мої думки про них. Кожного ранку я прокидаюся і дивлюся повідомлення про кількість загиблих та поранених. Якщо їх немає, то цей день — найкращий!

Бесіду вів Владислав ІЛЬЧЕНКО, «Народна армія»

ГУМАНІТАРНА АКЦІЯ

«ДРУГИЙ ФРОНТ АТО»

Фото Укрінформ

***«І жах, і кров, і смерть, і відчай,
І клекіт хижої орди,
Маленький сірий чоловічок
Накоїв чорної біди.
Це звір огидної породи,
Лох-Несс холодної Неви.
Куди ж ви дивитесь, народи?!
Сьогодні ми, а завтра — ви»***

Такими рядками своєї неопублікованої поезії підписала книги українським воїнам видатна поетеса Ліна Костенко.

Для бійців добровольчого батальйону особливого призначення «Київ-1», а також дітей, які залишаються в зоні АТО, зібрано гуманітарну допомогу та подарунки — книжки.

Ліна Василівна долучилася до чергової гуманітарної акції під назвою «Другий фронт АТО», яку втретє організували колективи інформаційної агенції «Укрінформ» та Національного газетно-журнального видавництва Міністерства культури України, й передала на фронт кілька збірок своїх поезій із побажаннями та словами підтримки, написаними власноруч. Але, на жаль, особисто прийти не змогла. Проте участь у заході взяла донька поетеси — письменниця та культуролог Оксана Пахльовська.

— Ці хлопці, які стоять поряд з нами, незабаром поїдуть на Донбас і захищатимуть не тільки Київ, не тільки Україну, а й усю Європу. Вони захищають усе людське на цій землі. І що б ми не зробили — цього буде мало. Що таке перемога в цих умовах, я не знаю, але вірю, що вона буде наша через те, що людське перемагає, хоч як би не було страшно і важко. Мама передає вам насамперед величезне вітання, величезну повагу і величезну любов. І радість, і щастя, що в нашій країні ми зараз можемо сказати, що в нас є чоловіки, такі, яких мабуть ніде немає, — сказала Оксана Пахльовська.

Командир батальйону «Київ-1» Віталій Сатаренко подякував Ліні Костенко та всім учасникам гуманітарної акції, зокрема волонтерам громадських та благодійних організацій, які регулярно збирають і передають допомогу в зону АТО.

Підготував Владислав ІЛЬЧЕНКО, «Народна армія»

ДУХОВНИЙ СИМВОЛ НАЦІЇ

МИ ЧУЄМО ТЕБЕ, КОБЗАРЮ, КРІЗЬ СТОЛІТТЯ...

Традиційно навесні українці та світова спільнота різноманітними культурно-освітніми заходами вшановують пам'ять Великого Кобзаря — Тараса Шевченка. Цього року у львівському гарнізоні вони пройшли під гаслом: «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття…»

Як розповіла завідувач бібліотеки 58-го Будинку офіцерів Віра Керечан, поціновувачам невмирущого Тарасового слова було запропоновано низку пізнавальних та цікавих культурних подій.

Зокрема, для військовослужбовців гарнізону та наших читачів ми організували книжково-ілюстративні виставки «Т.Шевченко національна гордість українського народу», «Моє життя — путі-дороги», виставку однієї книги «Кобзар» — новий заповіт української нації», виставку-цитату «Моє святе, пророче слово». Чимало схвальних відгуків ми отримали від відвідувачів книжкового вернісажу «І пензель мій сказав би більше», в основі якого були роботи Шевченка-художника.

За словами Віри Керечан, упродовж березня в бібліотеці тривала мистецька акція «Читаємо Шевченка», в межах якої бібліотечні працівники пропонували кожному з читачів узяти одну з книжок Т.Шевченка на абонементі або продекламувати цитату чи вірш геніального поета.

Завершення Шевченківських днів у військовому культурному осередку гарнізону ознаменувалося великим літературно-мистецьким святом, у якому взяли участь народний театр «Кулик» з смт. Куликів (керівник Ірина Цюпка) та фольклорний вокальний ансамбль «Живоцвіт», що діє при народному домі с. Гійче (керівник Галина Дорош).

Та не лише музичну автентику запропонували ведучі свята — члени Української асоціації письменників Західного регіону Галина Фесок та Богдан Бовшик, знайшлося місце й для поетичної творчості. Своїм досконалим мистецьким виконання творів Шевченка вразили аудиторію учениця Дублянської школи, переможниця конкурсу «Іду до тебе я, Тарасе» Марта Петренко та керівник драматичного колективу Жовківського народного дому Наталя Парамонова. Виконавиці збурили не одну хвилю гучних оплесків курсантів Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного та вихованців Львівського державного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Крут.

Завершилася віршовано-пісенна композиція зі сценічними прийомами спільним виконанням усіма присутніми нетлінного пісенного твору «Реве та стогне Дніпр широкий».

Віталій ІВАНОВ,
Львів.
Фото Анни МАЯКОВОЇ

ПОВЕРНЕННЯ З ВІЙНИ

«У ДИВІЗІОНІ ВТРАТ НЕМАЄ!»

Залізничний вокзал у місті Володимир-Волинський. На станційному годиннику — майже пів на другу ночі. Але на пероні досить людно: кілька десятків чоловіків у військових одностроях, журналісти та оператори знімальних груп телевізійників, юнаки та літні люди, жінки та навіть маленькі дітки. Люди святково вбрані, з квітами та синьо-жовтими кульками, національними прапорами. Хлопці принесли навіть чималих розмірів торт, прикрашений тризубом. Усі чекають українських героїв: за декілька хвилин до міста прибуває фірмовий потяг «Київ-Львів». А в ньому — понад сотня бійців реактивного артилерійського дивізіону 14-ї окремої механізованої бригади.

У бійців та офіцерів лише п'ять хвилин, аби покинути вагони, бо потяг рушає далі на Львів.

Небайдужі мешканці княжого міста, рідні, близькі та друзі військовослужбовців зустріли бійців щирими оплесками та вигуками «Дякуємо»!

Бійці-артилеристи, що прибули до рідного міста з буремного Сходу України, вишиковуються і тимчасовий виконувач обов'язків командира батареї лейтенант Андрій Попінко доповідає заступнику командира бригади по роботі з особовим складом підполковнику Олександру Голубєву: «Особовий склад дивізіону повернувся у пункт постійної дислокації. Втрат та поранених серед особового складу немає!»

Зі слів начальника штабу бригадної артилерійської групи майора Івана Рясика, його підлеглі з грудня 2014 року перебували на передових позиціях у Луганській області. Воїнам реактивної артилерії з Волині діставались найгарячіші ділянки фронту. Зокрема, в районі міста Щастя. Відзначимо, що це було друге відрядження військовослужбовців у зону АТО. Вперше бійці реактивного артилерійського дивізіону брали участь у боях на Донбасі влітку 2014 року. Билися за Савур-Могилу, виходили з оточення під Іловайськом. Не зламалися морально і фізично, то ж після реформування військової частини знову стали у стрій і повернулися на Донбас.

Після того, як бійців-героїв привітали представники місцевої влади та духовенства, настала зворушлива мить єднання родин. Бійці радісно пригортали найрідніших — дружин, дівчат, сивочолих батьків та радісних дітей.

Діна Собчук дочекалась з війни коханого чоловіка Олега.

— Його мобілізували 11 квітня минулого року. Він двічі брав участь в АТО, служив у різних місцях Донбасу, — каже вона. — Останній раз був біля одного з райцентрів на Луганщині. Дякувати Богу, що все добре закінчилося. Зустрічаю чоловіка з почуттям радості, але й сумую за тими, кому не судилося повернутись.

А для мобілізованого військовослужбовця солдата Олега Собчука свято навіть потрійне: він не лише повернувся додому, але й з дня на день його дружина має народити другу дитину.

Володимир СКОРОСТЕЦЬКИЙ,
Володимир-Волинський

АДАПТАЦІЯ ДО МИРНОГО ЖИТТЯ

РИСАК СКАЙ ДОПОМАГАЄ ВОЇНАМ АТО

Миколаївський обласний госпіталь ветеранів війни, на базі неврологічного відділення якого створено реабілітаційний центр для воїнів АТО, не тільки використовує добре напрацьовані методики, а й постійно шукає нові форми лікування. Однією з таких методик стала іпотерапія (метод лікування, заснований на взаємодії людини зі спеціально навченим конем, адаптованим до можливостей хворого в опануванні верхової їзди), заняття якою почали активно проводити з кінця березня цього року.

Це стало можливим завдяки Марині Дячук, яка безкоштовно надає для іпотерапії молодого рисака Ская, призера багатьох змагань, зокрема й міжнародних. Для коня це вже не перший досвід — раніше він працював із дітьми з вадами розвитку. Тому вишколений Скай привітно зустрічає бійців АТО, які сьогодні знаходяться на лікуванні у шпиталі. Під час занять кожен охочий може проїхатися верхи й побалувати свого улюбленця солодощами.

У супроводі психолога хлопці зазвичай роблять на коні кілька кіл на корду. При цьому вони також отримують і важливий психологічний контакт із конем. Таке спілкування в комплексі з іншими методиками, а саме механотерапією, ЛФК, масажем, психоаналізом, арт-терапією, методикою кататимних образних переживань Лейнера вже дало помітні результати: психоемоційний стан бійців стабілізується, настрій покращується, відбувається адаптація до мирного життя.

Сергій ДАНИЛЕНКО,
Миколаїв

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС

КАРИКАТУРА ПРОТИ ТОТАЛІТАРИЗМУ

У Полтавській галереї мистецтв підбито підсумки V міжнародного конкурсу карикатур «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі». Організаторами творчого заходу виступили Міністерство оборони України, представлене редакцією журналу «Військо України», директор міжнародного фестивалю мистецтв «Гоголь-фентезі» Валерій Кругов та директор міжнародної виставки-конкурсу карикатур «Карлюка» Михайло Шлафер.

Авторитетне міжнародне журі оголосило переможцями конкурсу Олексія Кустовського (Україна), Плуїса Праата (Нідерланди) та Марину Бондаренко (Росія).

Упродовж квітня експозицію, виставлену за підтримки обласної ради в Полтавській галереї мистецтв, зможуть оглянути всі бажаючі.

Дмитро ЛЮБЧЕНКО,
«Народна армія».
Фото автора

НА ПОЕТИЧНІЙ ХВИЛІ

Володимир КАПУСТІН,
Київ

У КВІТНІ

Земля квітує в квітні,
Забула зимові сни.
Розквітли проліски блакитні —
Найперші вісники весни.

Зірвав два проліски тендітні,
З пелюсток не струсив росу...
Тобі, моя кохана, в квітні
Я їх із радістю несу.

Візьмеш ці ніжні і блакитні,
Притулиш до свого лиця.
Така замріяна у квітні
Та гарна вся, як квітка ця.

А від краси у тебе лунко
Заб'ється серце неспроста:
Самі захочуть поцілунку
Твої метелики-вуста.

ПОСМІХНІТЬСЯ!

Син питає батька:
— Батьку, хто такий масажист?
— Це чоловік, котрий отримує від жінки кошти за те, за що інші отримують по пиці.

***

— Пацієнт, ось ваш зуб!
— Спасибі, лікарю. А ось ваша ручка від крісла.

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Передплатний індекс – 68618

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега–Поліграф» (м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14).
Наклад 20182
Ціна вроздріб – договірна
Зам. № 40629

ТВО головного редактора Анатолій МАРКЕВИЧ
Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12
Черговий по номеру — Сергій ВОРОНКОВ
Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655
e-mail: n_army@army.kiev.ua
http://www.narodka.com.ua
Pp - Реклама редакції (подається безкоштовно)
P - Реклама платна